

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

Burzovní trh

Michael Klusák

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Michael Klusák

Provoz a ekonomika

Název práce

Burzovní trh

Název anglicky

Stock market

Cíle práce

Cílem práce je průzkum dnešního trendu na burzovních trzích. Vymezení pojmů používaných na burzovním trhu a jejich definice, způsoby obchodování na Burze cenných papírů Praha a RM System.

Metodika

Data budou získány z odborné literatury a internetových zdrojů, od burzovních makléřů, Ministerstva financí, příp. dalších orgánů státní správy. Získané údaje budou zpracovány běžnými statistickými postupy.

Doporučený rozsah práce

40- 60 stran

Klíčová slova

akcie, burza, vývoj cen akcií, prognóza, burzovní index

Doporučené zdroje informací

ČESKO. *Cenné papíry ; Kolektivní investování ; Podnikání na kapitálovém trhu : směnky, šeky, dluhopisy, zemědělské skladní listy, makléři, investiční a podílové fondy : podle stavu k 11.9.2006*. Ostrava: Sagit, 2006. ISBN 80-7208-582-4.

ČESKO. *Cenné papíry : směnky, šeky, dluhopisy, zemědělské skladní listy, zákon o cenných papírech ; Kapitálový trh : podnikání na kapitálovém trhu, investiční služby, regulované trhy, kolektivní investování, komoditní burzy : redakční uzávěrka 2.7.2012*. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-934-5.

HARTMAN, O. – FXSTREET (FIRMA). *Začínáme na burze : jak uspět při obchodování na finančních trzích – akcie, komodity a forex*. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0033-9.

MUSÍLEK, P. – BENEŠ, V. *Cenné papíry a burzy*. Praha: Aleko, 1991. ISBN 80-85341-01-8.

REJNUŠ, O. – FIO BANKA. *Finanční trhy*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3671-6.

RM SYSTÉM, – ČESKO. MINISTERSTVO FINANČÍ, – BURZA CENNÝCH PAPIRŮ PRAHA. *Cenné papíry : zákon o cenných papírech, o dluhopisech, o burze : směnečný a šekový zákon : Burza cenných papírů Praha, a. s., RM – systém, a. s. : podle stavu k 1.4.1995*. Ostrava: Sagit, 1995. ISBN 80-85789-37-.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

RNDr. Jan Grosz

Garantující pracoviště

Katedra statistiky

Elektronicky schváleno dne 21. 10. 2015

prof. Ing. Líbuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 02. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Burzovní trh" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval RNDr. Janu Groszovi, vedoucímu bakalářské práce za podporu a drahocenné rady při konzultacích.

Burzovní trh

Stock market

Souhrn

Tato bakalářská práce se věnuje burzovnímu trhu v České republice. První část práce se zaměřuje na vymezení základních teoretických pojmů burzovního trhu. Obsahuje definice cenných papírů, jako jsou akcie, dluhopisy, směnky a šeky. Charakterizuje burzy a subjekty burzovního trhu. Systematizuje burzy podle jejich zaměření. Vymezuje druhy burzovních obchodních systémů. V praktické části jsou charakterizovány základní rysy Burzy cenných papírů Praha, a. s. a RM-SYSTÉM české burzy cenných papírů a je zde uveden vývoj vybraných emisí akcií na těchto burzách.

Summary

This bachelor work is devoted to the stock markets in the Czech Republic. The first part focuses on the definition of basic theoretical concepts of the stock market. It contains the definition of securities, such as stocks, bonds, bills and checks. Characterized by stock exchanges and stock market players. Systematise stock exchanges according to their focus. Defines the types of exchange trading systems. Practical part characterizes the basic features of the Prague Stock Exchange, a. s. and the RM-SYSTEM Czech Stock Exchange and is incorporated herein development of selected shares on these exchanges.

Klíčová slova: akcie, dluhopis, šek, burza, vývoj kruzů akcií, prognóza, burzovní index, derivát

Keywords: share, bond, bill, check, stock market, share price performance, stock market index, derivative

Obsah

1. Úvod	5
2. Cíl a metodika práce	6
2.1. Cíl práce	6
2.2. Metodika práce	6
3. Teoretická východiska	7
3.1. Cenné papíry	7
3.1.1. Akcie	7
3.1.2. Dluhopisy	9
3.1.3. Směnky	10
3.1.4. Šeky	11
3.2. Charakteristika burzy	11
3.3. Subjekty burzovního trhu	13
3.4. Systematizace burz	14
3.4.1. Burzy promptní	15
3.4.2. Burzy termínové	15
3.4.2.1. Burzy financial futures	15
3.4.2.2. Burzy opční	17
3.5. Burzovní obchodní systémy	17
3.1. Druhy burzovních příkazů	19
3.2. Segmentace burzovních trhů	20
3.3. Burzovní indexy	21
3.4. Druhy akciových burzovních indexů	21
3.5. Přerušení obchodování na burze	22
3.6. Historie burz	23
4. Vlastní práce	25
4.1. Burza cenných papírů Praha a. s. (BCPP)	25
4.1.1. Burzovní orgány	25
4.1.2. Burzovní rozhodčí soud	26
4.1.3. Obchodování na BCPP	26

4.1.4.	Harmonogram burzovního dne pro akcie	28
4.1.5.	Indexy využívané na Burze cenných papírů Praha	29
4.1.6.	Vývoj vybraných emisí na Burze cenných papírů Praha, a. s.	32
4.1.6.1.	ERSTE GROUP BANK	32
4.1.6.2.	ČEZ, a. s.	33
4.2.	RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.	34
4.2.1.	Organizační struktura.....	35
4.2.2.	Typy obchodů	36
4.2.2.1.	Pokyn EasyClick.....	36
4.2.2.2.	Standardní pokyn	36
4.2.2.3.	Inteligentní pokyny	37
4.2.2.4.	Přímý obchod.....	37
4.2.3.	Index RM	38
4.2.4.	Vývoj vybraných emisí na burze RM-SYSTÉM.....	39
4.2.4.1.	Volkswagen	39
4.2.4.2.	Twitter.....	39
5.	Diskuse	41
6.	Závěr	42
7.	Seznam použité literatury	43
8.	Přílohy.....	45

Seznam grafů

Graf 1: Objem obchodů za rok 2015 na Burze cenných papírů Praha [mil. Kč].....	28
Graf 2: Roční vývoj indexu PX	31
Graf 3: Porovnání vývoje indexů PX, PX-TR a PX-GLOB (12 měsíců).....	32
Graf 4: Vývoj emise akcií ERSTE GROUP BANK za období od 1. 1. 2015 do 25. 2. 2016	33
Graf 5: Vývoj emise akcií společnosti ČEZ za období od 1. 1. 2015 do 25. 2. 2016.....	34
Graf 6: Vývoj akcií společnosti Volkswagen	39
Graf 7: Vývoj akcií společnosti Twitter	40

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma obchodního modelu BCCP	29
Obrázek 2: Organizační struktura RM-SYSTÉM.....	35

Seznam tabulek

Tabulka 1: Tržní kapitalizace akciového trhu ke dni 11. 2. 2016.....	27
Tabulka 2: Emise akcií vybraných společností za rok 2015.....	27
Tabulka 3: Složení indexu PX Burzy cenných papírů Praha platné ke dni 10. 02. 2016	30
Tabulka 4: Složení indexu RM	38

1. Úvod

Burzovní trh je vrcholným finančním trhem. Je to místo, na kterém se střetává poptávka investorů s nabídkou cenných papírů. S příchodem moderních technologií a výpočetní techniky se veškeré transakce zrychlily a zjednodušily nejen pro investory, ale také pro tvůrce burzovních trhů. Investoři mohou sledovat online kurzy akcií, vývoje burzovních indexů a objemy obchodovaných akcií a tím efektivně rozkládat svá portfolia.

Burzovní trh je trhem organizovaným a regulovaným. Organizovaný trh je trhem, kde licencovaný subjekt organizuje nabídku a poptávku po investičních instrumentech. Regulaci a dohled nad burzovním trhem provádí v České republice Česká národní banka.

Na burzovních trzích se obchoduje s akciemi, dluhopisy, podílovými listy, šeky, devizami a s podnikovými dluhopisy. Burzovní trhy mají několik forem, kterými jsou burzy promptní, spotové, financial futures, opční, akciové a devizové. Každá burzovní organizace má svůj burzovní index, který vypovídá o stavu burzovního trhu. Burzy jsou rozdělovány do segmentů neboli do jednotlivých dílčích trhů.

Burzovními trhy v České republice jsou například Burza cenných papírů Praha, a. s. a od 1. 12. 2008 RM-SYSTÉM, burza cenných papírů a. s. Burzy jsou akciovými společnostmi. Vytvářejí harmonogramy a kalendáře pro burzovní dny. Obchodují, jak s domácími, tak se zahraničními cennými papíry.

2. Cíl a metodika práce

2.1. Cíl práce

Cílem této práce je zpracování teoretických východisek burzovního trhu a jejich následná aplikace na konkrétní burzy, kterými jsou Burza cenných papírů Praha, a. s. a RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a. s.

Práce bude rozdělena na dvě hlavní části. První teoretická část je zaměřena na definici pojmů používaných na burzovních trzích, jakými jsou definice a druhy cenných papírů, charakteristiky burz, vymezení subjektů burzovního obchodu. V této části bude také zahrnuta systematizace burz, burzovní obchodní systémy, druhy obchodních příkazů, segmentace burzovních trhů, druhy burzovních indexů a burzovní historie.

Druhá část, vlastní práce bude zahrnovat charakteristiky vybraných burz, kterými jsou Burza cenných papírů Praha, a. s. a RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a. s. V této části budou uvedeny jejich organizační struktury, způsoby obchodování v těchto institucích, objemy jejich obchodů, harmonogramy a kalendáře obchodních dní, indexy používaných v burzách a vývoje akcií vybraných společností.

V závěru práce bude zhodnocena situace, zda se vyplatí do vybraných emisí akcií společností ve sledovaném období investovat.

2.2. Metodika práce

K uskutečnění výše stanovených cílů budou shromážděny a prostudovány platné legislativní předpisy a ustanovení, odborné články, publikace a další tištěné a elektronické zdroje. Z prostudovaných materiálů budou vybrána teoretická východiska, která budou zpracována na základě vědeckého popisu.

V praktické části práci bude provedena analýza burzovních organizací v České republice a analýza vývoje kurzů emisí akcií. Tyto vývoje budou vyjádřeny v grafickém zobrazení. Dále bude provedena komparace kurzů akcií ve sledovaném období.

3. Teoretická východiska

3.1. Cenné papíry

Cenné papíry jsou nástroji, které obíhají na finančním trhu. K rozvoji trhu cenných papírů přispělo deficitní financování a akciová forma podnikání. Cenný papír je listina, která představuje pohledávku vlastníka vůči tomu, kdo je v cenném papíru zavázán. Cenný papír slouží jako nositel právního nároku, který v sobě ztělesňuje a je pro jeho vznik, existenci, převod a zánik v zásadě nenahraditelný. Věřitel nemůže bez cenného papíru požadovat uspokojení svých nároků a rovněž dlužník může odepřít plnění závazku, jestliže mu není předložen cenný papír. Ztrátu cenného papíru je možné napravit pouze umořením.

Druhy cenných papírů:

- ❖ Akcie,
- ❖ Dluhopisy,
- ❖ Směnky,
- ❖ Šeky,
- ❖ Podílové listy.

Cenný papír je převoditelný z jednoho majitele na druhého. Emisní kurz cenného papíru je peněžní částka, za kterou emitent vydává cenný papír.

3.1.1. Akcie

Dle § 256 zákona o obchodních korporacích je akcie cenný papír, nebo zaknihovaný cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře jako společníka podílet se podle tohoto zákona a stanov společnosti na jejím řízení, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zrušení s likvidací.

Náležitosti akcie jsou:

- ❖ Označení že jde o akcii,
- ❖ Jednoznačnou identifikaci společnosti,
- ❖ Jmenovitou hodnotu,
- ❖ Označení formy akcie,

- ❖ U akcie na jméno jednoznačnou identifikaci akcionáře,
- ❖ Údaje o druhu akcie.

zákon č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech podrobně vymezuje náležitosti emise akcií, jejich druhy a práva s nimi spojená a přibližuje tak naši zemi právním normám ve vyspělejších zemích. (1 str. 40)

Na světovém finančním trhu je možné se setkat s celou řadou různých druhů akcií. Akcie se liší různými vlastnostmi, včetně práv, které jsou s jejich vlastnictvím spojena.

Z hlediska práva účasti na řízení společnosti se rozlišuje:

- ❖ Akcie kmenové,
- ❖ Akcie prioritní.

Akcie kmenové opravňují jejich vlastníky účastnit se valné hromady akcionářů a pobírat důchod v závislosti na výši zisku společnosti. Dávají právo na jeden hlas na valné hromadě akcionářů a právo na odpovídající podíl na likvidačním zůstatku akciové společnosti.

Prioritní akcie kombinují vlastnosti kmenových akcií s některými vlastnostmi obligací. Význam emise prioritních akcií tkví ve zvyšování kapitálu akciových společností, aniž by se měnil stávající poměr hlasovacích práv a aniž by se takto získané peněžní prostředky musely v budoucnu vracet. Z tohoto důvodu nemají vlastníci prioritních akcií právo hlasovat na valné hromadě akcionářů. Výhodou jsou pro akcionáře předem určené dividendy. Emise prioritních akcií musí být vždy v souladu se zákony dané země a se stanovami akciové společnosti.

Z hlediska převoditelnosti se rozlišují akcie:

- ❖ Na majitele,
- ❖ Na jméno.

Akcie na majitele se převádí pouhým odevzdáním novému majiteli. Každý majitel akcie se považuje za akcionáře. Akciová společnost své akcionáře nezná.

Akcie na jméno se převádí indosamentem. Akcionáři jsou zaznamenáni v knize akcionářů podle jména, zaměstnání a bydliště. Každý prodej akcie musí být akciové společnosti oznámen a nový majitel musí být zaznamenán v knize akcionářů.

Dalšími druhy akcií jsou akcie zaměstnanecké, zatimní listy a poukázky na akcie. Zaměstnanecké akci bývají prodávány pouze zaměstnancům akciových společností a za výhodnějších podmínek než akcie kmenové. Nesmějí být převáděny na jiné osoby než na zaměstnance téže akciové společnosti. Při odchodu zaměstnance z firmy je musí zaměstnanec prodat. Při odchodu do důchodu si je může zaměstnanec ponechat do doby úmrtí. Na zaměstnanecké akcie se nevztahuje dědické právo. Podíl zaměstnaneckých akcií na základním kapitálu akciových společností je omezen. Zatimní listy představují nesplacené akcie. Dočasně nahrazují akcie, které obdrží při zakládání akciové společnosti po jejím zápisu do obchodního rejstříku ti upisovatelé, kteří doposud nesplatili celý emisní kurz akcie. (4 str. 218)

Z hlediska termínu emise se rozlišují:

- ❖ Staré akcie,
- ❖ Mladé akcie.

Staré akcie jsou vydány při založení akciové společnosti. Mladé akcie jsou akcie, které akciová společnost vydává z důvodu zvýšení svého akciového kapitálu. (2 str. 39)

3.1.2. Dluhopisy

Dle § 2 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech je dluhopis zastupitelný cenný papír vydaný podle českého práva, s nímž je spojeno právo na splacení určité dlužné částky jeho emitentem a popřípadě i další práva plynoucí ze zákona, nebo z emisních podmínek dluhopisu.

Emisí dluhopisů se rozumí soubor dluhopisů vydávaných na základě stejných emisních podmínek a majících stejné datum emise a stejné datum splatnosti. Dluhopisům téže emise se přidělí stejné identifikační označení podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů.

Náležitosti dluhopisu:

- ❖ Údaje nutné k jednoznačné identifikaci emitenta,
- ❖ Označení, že jde o dluhopis popřípadě označení zvláštního druhu dluhopisu,
- ❖ Identifikační označení podle mezinárodního systému číslování pro identifikaci cenných papírů, je – li přidělováno nebo jiný údaj identifikující dluhopis,
- ❖ Jmenovitou hodnotu jako dlužnou částku, to neplatí v případě sběrného dluhopisu, pokud jmenovitá hodnota plyne ze zápisu v příslušné evidenci,
- ❖ Údaj o tom, kde se lze seznámit s emisními podmínkami,
- ❖ Výnos dluhopisu nebo způsob stanovení jeho výše,
- ❖ Datum emise,
- ❖ Způsob a místo splacení dlužné částky a vyplacení výnosu dluhopisu,
- ❖ Data platnosti dluhopisu a výnosu dluhopisu, není-li výnos určen pouze rozdílem mezi jmenovitou hodnotou dluhopisu a jeho nižším emisním kurzem,
- ❖ Číselné označení dluhopisu,
- ❖ Údaje nutné k jednoznačné identifikaci jeho prvního vlastníka,
- ❖ Podpis emitenta. (3 str. 42)

3.1.3. Směnky

Směnky jsou cenné papíry, ze kterých vyplývají písemné dlužnické závazky v přesně stanovené formě. Poskytují majitelům směnek právo požadovat ve stanovenou dobu zaplacení peněžních částek uvedených na směnkách.

Směnka má význam nejen formálně právní, ale i hmotně právní, protože je podkladem směnečných práv a závazků. Rozlišuje se mezi směnkou cizí a směnkou vlastní.

Dle § 1 zákona č. 191/1950 Sb. jsou náležitosti směnky:

- ❖ Označení, že jde o směnku, pojaté do vlastního textu listiny vyjádřené v jazyku, v kterém je tato listina sepsána,
- ❖ Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu,
- ❖ Jméno toho, kdo má platit,
- ❖ Údaj splatnosti,

- ❖ Údaj o místě, kde má být placeno,
- ❖ Jméno toho, komu nebo na jehož řád má být placeno,
- ❖ Datum a místo vystavení směnky,
- ❖ Podpis výstavce. (3 str. 23)

3.1.4. Šeky

Podle zákona č. 191/1950 Sb. Šek obsahuje:

- ❖ Označení, že jde o šek, pojaté do vlastního textu listiny a vyjádřené v jazyku, ve kterém je tato listina sepsána,
- ❖ Bezpodmínečný příkaz zaplatit určitou peněžitou sumu,
- ❖ Jméno toho, kdo má platit,
- ❖ Údaj místa, kde má být placeno,
- ❖ Datum a místo vystavení šeku,
- ❖ Podpis výstavce. (3 str. 33)

3.2. Charakteristika burzy

Burza je trhem zboží jako každý jiný trh. V důsledku kvalifikace návštěvníků a koncentrací obchodů se stala trhem vrcholným. Burzy jsou ve vyspělých zemích nedílnou součástí tržního prostředí. Na burze se obchoduje se zbožím podle pomyslné hodnoty cenných papírů a zboží není na burze přítomno. (2 str. 78)

Podnikatelskou činností burz je organizování trhu s finančními a investičními instrumenty. Burzy se navzájem liší podle sféry činností a funkcí, které plní. Kritéria jejich členění mohou být různá. Je to například předmět burzovního obratu, význam burzy, právní postavení, možnost vstupu na burzu. Z hlediska předmětu burzovního obratu se dělí na burzy zbožové, peněžní a burzy služeb. Z významového hlediska se dělí burzy s mezinárodním významem a burzy národního charakteru. Z právního hlediska se dělí burzy na organizované státem, mající statut nebo na burzy korporace hospodářských organizací, které mají převážně formu akciových společností. Burzu cenných papírů můžeme definovat jako zvláštním způsobem organizované shromáždění osob, které se konají pravidelně, na určitém místě, v určenou dobu a obchoduje se na ní s cennými papíry podle platných pravidel a burzovních předpisů.

Na významnějších a prestižnějších burzách se obchodují kvalitnější a uznávanější cenné papíry. Objem uzavíraných obchodů odpovídá kvalitě a významu cenných papírů. Nejvýznamnějšími burzami jsou akciové burzy.

V oblasti obchodování s cennými papíry existuje vedle burz také řada licencovaných mimoburzovních trhů. Tyto mimoburzovní trhy se zabývají stejnou činností jako burzy a to mnohdy ve významných objemech.

Způsob obchodování na burze je založen na metodě oboustranné aukce. Tento způsob obchodování umožňuje účastníkům obchodu průběžně měnit nákupní i prodejní obchodní příkazy. Tyto příkazy se týkají jak ceny, tak i objemového množství.

K provozování burzovního obchodování je potřeba zvláštního povolení. Jedná se o burzovní licenci, kterou vydává příslušný orgán daného státu, např. ministerstvo nebo národní banka.

Druhy obchodů, které se na burze provádějí, jsou přesně stanoveny burzovní licencí. Příslušná burzovní licence musí obsahovat vymezení činnosti burzy. Stanovuje, s čím se na burze smí obchodovat a zda může uzavírat obchody termínové a promptní.

Předměty obchodu se na burzách fyzicky nenalézají. Na burzách se obchodují pouze zastupitelné předměty, které jsou určitým způsobem standardizovány a jsou vždy navzájem zaměnitelné.

Musí být přesně stanovena nejnižší přípustná obchodovatelná množství. Každá burza musí mít vždy přesně vymezena jednotková množství (loty), které jednoznačně určují, v jakých minimálních množstevních objemech, včetně jejich násobku, lze sjednávat obchody.

Burza předem určuje místo a čas burzovního obchodování. Pro přehled burzovních dní se předem vydává burzovní kalendář.

Obchodování na burzách je povoleno pouze vymezenému okruhu osob, které jmenuje příslušná burzovní komise. Burzy nejsou volně přístupným trhem. Přístup na burzovní trh mají především burzovní obchodníci nebo burzovní zprostředkovatelé, kteří zde zastupují členské firmy. (4 str. 117)

3.3. Subjekty burzovního trhu

Na finančních trzích působí vedle finančních institucí i další licencované subjekty, mezi něž patří:

- ❖ Obchodníci s cennými papíry,
- ❖ Provozovatelé vypořádacích systémů,
- ❖ Tiskárny cenných papírů,
- ❖ Ratingové agentury.

Obchodník s cennými papíry je právní termín označující firmu, jejíž hlavní a zároveň jedinou podnikatelskou činností je obchodování s cennými papíry. Ve většině zemí se jedná o licencované finanční instituce, často dceřiné společnosti obchodních bank, které vykonávají celou řadu různých činností spojených s obchodováním cenných papírů v rozsahu licence, která jim byla udělena.

Z hlediska rozsahu udělené licence se rozlišují:

- ❖ Brokerské společnosti,
- ❖ Dealerské společnosti.

Za brokerské společnosti jsou považovány společnosti, které jsou oprávněny provádět obchody s investičními instrumenty sice svým jménem, ale pouze na příkaz a na účet svých klientů. Za poskytování služeb svým klientům získávají brokerské společnosti brokerskou provizi neboli dohodné.

Dealerské společnosti vlastní ve srovnání s brokerskými společnostmi větší kapitál. Díky většímu kapitálu disponují širší licencí. Licence jim umožňuje provádět obchody s investičními instrumenty vlastním jménem a navíc nejen na cizí, ale i na vlastní účet. Klientům poskytují odkup cenných papírů do svého vlastního portfolia, nebo je ze svého portfolia naopak prodávají. Drží zásobu cenných papírů. Zisku dosahují nejen z poplatků za poskytované služby, ale také z rozpětí mezi jejich nákupní a prodejní cenou.

Dealerské společnosti jsou oprávněny vykonávat ještě celou řadu dalších služeb investičního zprostředkování, jako např. uvádět nově emitované cenné papíry na primární trhy, provádět jejich úschovu, správu, obhospodařování, provádět veřejné dražby cenných

papírů. Rozsah těchto služeb závisí na legislativě země, na jejímž území dealerská společnost působí.

Provozovatelé vypořádacích systémů jsou podnikatelské subjekty, zajišťující vypořádání burzovních obchodů neboli výměnu peněz za zobchodované cenné papíry. Tuto činnost provádějí na základě smluvního ujednání pro některou burzu nebo organizátora mimoburzovního trhu.

Tiskárny cenných papírů jsou rovněž podnikatelskými subjekty. Slouží k tisku listinných cenných papírů, zvláště veřejně obchodovatelných. Podléhají státnímu doзору. Jedná se o licencované instituce.

Ratingové agentury jsou specializované firmy, jejichž podnikatelskou činností je provádění nezávislého hodnocení jednotlivých společností s cílem zjistit, jak jsou schopny dostát svým závazkům, vyplývajících z jimi emitovaných cenných papírů. Zaměřují se i na hodnocení dalších ekonomických subjektů, jimiž jsou zejména veřejnoprávní subjekty, jako jsou obce ale i státy. Uznané a registrované ratingové agentury mají větší důvěryhodnost, a to je důvodem toho, že usilují o zápis do jejich registrace.

3.4. Systematizace burz

Z hlediska předmětu činnosti je možno burzy finančních instrumentů rozdělit na:

- ❖ Burzy cenných papírů,
- ❖ Burzy devizové.

Burzy cenných papírů, lze definovat jako relativně samostatné ekonomické, organizační a technické systémy, působící v rámci kapitálového trhu. Představují vysoce organizované sekundární trhy, na nichž se obchodují již dříve vydané veřejně obchodovatelné cenné papíry. Jejich nenahraditelnou funkcí je především to, že se jejich kurzy, které burzy cenných papírů vytvořili, řídí primární i sekundární trhy.

Na burzách devizových se realizují rozsáhlé nákupy a prodeje jednotlivých měn mezi finančními institucemi, nejčastěji mezi renomovanými bankami. Obchodování

se účastní i banky centrální se záměrem devizových intervencí. Nejčastěji jsou obchodovány termínové a devizové kontrakty.

Důležitým kritériem členění burz je délka mezi uzavřením obchodu a termínem skutečného vypořádání. Z časové prodlevy ve vypořádání obchodů se rozlišují:

- ❖ Burzy promptní (spotové),
- ❖ Burzy termínové.

3.4.1. Burzy promptní

Na promptních burzách dochází k vypořádání uzavřených obchodů v krátkém časovém odstupu. Obchodují na nich ti, kdo si přejí cenné papíry skutečně nakoupit nebo prodat.

3.4.2. Burzy termínové

Na termínových burzách jsou uzavírány termínové obchody. Jsou to obchody, jejichž skutečné vypořádání se uskuteční až s poměrně velkým časovým odstupem od jejich uzavření. Při uzavření obchodu vzniká kontrakt, s kterým je možno na burze dále obchodovat do té doby, než proběhne jeho vypořádání.

Mezi termínovými burzami finančního trhu se rozlišují:

- ❖ Burzy finacial futures,
- ❖ Burzy opční.

3.4.2.1. Burzy financial futures

Burzy financial futures jsou burzy, na kterých se obchoduje se standardizovanými pevnými termínovými kontrakty. Pro tyto kontrakty jsou předem stanovena burzovní pravidla, která jsou potvrzena oběma stranami v době provedení obchodu. Vypořádání kontraktu probíhá dodatečně, v předem určeném termínu.

Z hlediska podkladových aktiv se futures instrumenty člení na:

- ❖ Úrokové futures,
- ❖ Měnové futures,

- ❖ Akciové futures,
- ❖ Indexové futures,
- ❖ Komoditní futures.

Úrokové futures jsou odvozovány od krátkodobých i dlouhodobých bezrizikových úrokových instrumentů. Vyskytují se dva druhy úrokových futures a to futures na dluhové cenné papíry a futures na úrokovou sazbu.

U futures na dluhové cenné papíry bývají aktivity nejčastěji státní, případně kvalitní municipální či bankovní dluhopisy, a to jak krátkodobé, tak i střednědobé a dlouhodobé. Nejčastěji se obchodují státní pokladniční poukázky a státní obligace ekonomicky vyspělých zemí.

Futures na úrokovou sazbu představují uzavírané instrumenty na budoucí výměnu pevně určené peněžní částky, která se odvodí v okamžiku vypršení kontraktu burzovními pravidly stanoveným způsobem od dohodnuté referenční úrokové sazby. Tato částka nezávisí na rizikosti jakéhokoli subjektu. Futures na úrokovou sazbu se nejčastěji podobají termínovým smlouvám.

Měnové futures představují burzovní standardizované instrumenty na budoucí výměnu pevné částky denominované v jedné měně za předem určené množství druhé měny.

Akciové futures představují burzovní termínové kontrakty na budoucí směnu standardizovaného počtu akcií k určitému datu v budoucnosti za dosažený termínový kurz. Kupující nemůže počítat s dividendami, jež budou vyplaceny v době trvání kontraktu.

Futures instrumenty lze odvozovat od různých druhů indexů, jedná se o světově uznávané, nejčastěji akciové burzovní indexy. Investoři je nakupují na specializovaných termínových burzách za termínový kurz, odpovídající jejich očekávané budoucí hodnotě vztažené k určitému budoucímu datu a korespondují s okamžikem vypršení jejich životnosti. Při nákupu indexových futures je vždy zapotřebí věnovat pozornost druhu, složení a konstrukci předmětného podkladového indexu. U indexových futures neexistuje jiná než finanční možnost vypořádání.

Komoditní futures představují významné termínové instrumenty obchodovatelné na specializovaných komoditních burzách. Vzhledem ke hmotné podstatě komodit se komodity obchodují na promptních burzách pouze výjimečně. Funkci promptních komoditních burz do jisté míry nahrazují právě burzy komoditních futures, a to především kotacemi kontraktů s nejbližšími termíny vypořádání.

3.4.2.2. Burzy opční

Opční smlouva poskytuje držiteli opce právo buď koupit nebo prodat v dohodnutém okamžiku nebo období předmětné podkladové aktivum za předem stanovenou cenu. Jedná se tedy o podmíněné termínové kontrakty, které se od pevných termínových smluv liší tím, že pouze držitel opce má právo jejich realizace.

Zakoupením opce získává její držitel právo volby, za níž zaplatí kupní cenu opce, která je ovšem pouhým zlomkem tržní ceny podkladového aktiva, jež je skutečným předmětem případného budoucího obchodu. Uvedené opční právo je sice zapláceno premií, avšak je výhodné v tom, že na rozdíl od pevných termínových kontraktů typu forward a futures držitel opce může své právo neuplatnit a obchod neuskutečnit.

Postavení druhé strany je opačné. Obdržela sice opční premii, ale následně je povinna na vyzvání držitele opce mu buď prodat, nebo od něj koupit předmět uzavřeného opčního obchodu.

3.5. Burzovní obchodní systémy

Nejčastěji používané druhy burzovních obchodních systémů:

- ❖ Obchodní systém řízený příkazy,
- ❖ Obchodní systém s centrální příkazovou knihou,
- ❖ Obchodní systém řízený cenou,
- ❖ Obchodní systém řízený kotacemi,
- ❖ Aukční obchodní systém,
- ❖ Aukční obchodní systém s jednotnou cenou.

Obchodní systém řízený příkazy je prezenčním systémem. Všechny zadané kupní a prodejní příkazy se ještě před zahájením obchodování soustředí u příslušného burzovního

zprostředkovatele stanovující kurz, který musí odpovídat maximálnímu množství cenných papírů, které lze na základě zavedených příkazů zobchodovat.

Obchodní systémy řízené příkazy jsou nejčastěji používány v kontinentální Evropě. Bývají typické pro trhy cenných papír, které vykazují menší volatilitu kurzů. Mívají často problémy s likviditou trhu.

Obchodní systém s centrální příkazovou knihou je elektronický druh obchodního systému, který je podobný systému řízeného příkazy. Obchodníci s cennými papíry, kteří jsou si vzájemně rovni, zadávají prostřednictvím terminálů své příkazy do centrální objednávkové knihy, kde se automaticky řadí podle cenové a časové priority. Vzájemně si vyhovující kupní a prodejní příkazy se následně automaticky spojují a dochází k naprosto nestrannému uzavírání obchodů.

obchodování probíhá v následujících krocích:

1. Přípravná fáze, během které je možno pouze vkládat, měnit a mazat již podané příkazy v centrální knize.
2. Fáze otevírací. Ve fázi otevírací se již obchoduje, a to tak, že podle příkazů zadaných před otevřením trhu centrální počítačový systém automaticky stanoví otevírací kurz podle principu maximálního obratu.
3. Fáze průběžného obchodování.

Obchodní systémy s centrální příkazovou knihou se vyznačují transparentností. Jeho nevýhodou je to, že v důsledku neexistence tvůrců trhu vykazuje nižší likviditu. (4 str. 423)

Obchodní systém řízený cenou je prezenčním systémem. Jednotliví účastníci obchodují přímo mezi sebou. Obchodují za ceny, které si individuálně dohodnou. Při tomto obchodním systému zprostředkovatelé obchodují na vlastní účet a vykonávají zprostředkovatelskou činnost. Jsou to tvůrci trhu, kteří během celého obchodního dne zajišťují potřebnou likviditu trhu pomocí nepřetržité oboustranné kotace. Obchodníci mohou uzavírat obchody jak mezi sebou, tak s tvůrci trhu a snaží se vyhledat na trhu obchodního partnera, s nímž by mohli uzavřít obchod za co nejvýhodnější kurz. Obchodování probíhá kontinuálně.

Použití obchodního systému řízeného cenou vyžaduje dobrou kapitálovou vybavenost tvůrců trhu. Obchodní zprostředkovatelé obchodují na vlastní účet.

Obchodní systém řízený kotacemi je elektronickou obdobou systému řízeného cenou. Obchodníci i tvůrci trhu mají možnost sledovat aktuální kurzy všech obchodovaných cenných papírů a zavádět své příkazy do burzovního počítačového systému. Tvůrci trhu jsou povinni příslušející cenné papíry kótovat. Obchodní systém automaticky spáruje vzájemně si vyhovující příkazy, které mohou pocházet jak od tvůrců trhu, tak i ode všech ostatních zúčastněných obchodníků s cennými papíry. Tím, že všichni obchodníci s cennými papíry mohou průběžně vkládat do systému i příkazy svých klientů, účastní se obchodování i oni. Většina klientů obchodníků s cennými papíry může přímo sledovat dění na burze a zadávat příslušné obchodní příkazy. Na těchto trzích se uplatňuje kapitálová angažovanost mnoha brokerských firem. (4 str. 424)

Aukční obchodní systém je systémem prezenčním. Vyznačuje se tím, že se obchodníci přímo domlouvají na ceně. Dnes se však již na vyspělých akciových trzích ve své klasické podobě prakticky nepoužívá.

V současné době je její používanou variantou obchodní systém nazývaný buď aukční systém se specialisty, nebo zákaznickem řízený systém.

Elektronická burza využívající **obchodního aukčního systému s jednotnou cenou** je založena na podobném principu jako elektronická burza, využívající obchodního systému s centrální příkazovou knihou s tím rozdílem, že používá systém jednotných kurzů. Kurzy obchodovaných cenných papírů se stanovují jednou denně, většinou na začátku obchodního dne a na principu maximálního obratu. Činnost burzovních zprostředkovatelů nahrazuje počítač. Jde o systém statický, kurzy jsou fixovány a nesledují okamžité cenové tendence. Slouží jako doplněk k jiným systémům, nejčastěji při zahájení burzovního obchodování. (4 str. 425)

3.1. Druhy burzovních příkazů

Aby mohly burzovní systémy reálně fungovat, musejí být do nich zadávány nákupní a prodejní příkazy, které musí obsahovat určité údaje.

Každý burzovní příkaz musí:

- ❖ Definovat předmět obchodu. Stanovit, kterých emisí cenných papírů se příkaz týká. Veřejně obchodovatelné cenné papíry jsou celosvětově označovány kódem ISIN. Jedná se o dvanáctimístný alfanumerický kód. První dvě pozice kódu jsou zkratkou země emitenta. Za zkratkou emitenta následuje desetimístné číselné označení konkrétního cenného papíru. Každá veřejně obchodovatelná emise má svůj vlastní identický kód a nemůže dojít k její záměně.
- ❖ Musí být určeno, o jaký příkaz se jedná (koupě nebo prodej).
- ❖ Stanovit cenovou dispozici. Jedná se buď o příkaz typu co nejlépe, kdy má obchodník koupit nebo prodat určené cenné papíry za nejlepší možnou cenu, nebo jde o příkaz limitovaný, kdy investor stanoví limitní cenu, kterou broker nesmí překročit.
- ❖ Stanovit objem objednávky. Určení, kolik kusů cenných papírů nebo lotů má být nakoupeno nebo prodáno, nebo jak velký objem určený v peněžních jednotkách má být při nákupu či při prodeji zrealizován.
- ❖ Vymezit dobu platnosti objednávky. Určit platnost podaného příkazu. Zaváděné příkazy mohou mít pouze předepsané doby platnosti, jako jsou denní, týdenní, měsíční a platnosti na určitý čas během jednoho obchodního dne. (4 str. 426)

3.2. Segmentace burzovních trhů

Burzy rozdělují cenné papíry do jednotlivých dílčích trhů. Tyto trhy se od sebe liší způsoby obchodování, burzou určenými požadavky, které musí předmětné akcie splňovat. Jedná se o požadavky na „listing“, přičemž rozdíly v náročnosti na přijetí k obchodování bývají jedním z hlavních důvodů pro existenci jednotlivých segmentů burzovního trhu.

Vysoce likvidní akcie nejvýznamnějších společností bývají obchodovány v segmentech, jež mívají stanoveny nejpřísnější podmínky pro zapsání. Tyto segmenty jsou charakteristické značnou bezpečností, která má pozitivní vliv na zájem investorů a pro společnosti, jejichž cenné papíry jsou na těchto trzích obchodovány, je tato skutečnost i velkou prestiží.

Pro jednotlivé segmenty burzovního trhu bývají vytvářeny speciální obchodní systémy, kterým zde zařazeným emisím cenných papírů nejvíce vyhovují. Je potřebné

zajistit jiný způsob obchodování pro segment s nejkvalitnějšími a nejlikvidnějšími akciemi a jiný pro rizikové a málo likvidní emise

Na světových akciových burzách lze nejčastěji nalézt segmenty pro:

- ❖ Nejvyšší a nejlikvidnější akcie firem domácí země,
- ❖ Akcie kvalitních, avšak méně likvidních domácích společností,
- ❖ Zahraniční akcie,
- ❖ Akcie mladých, ale rychle rostoucích společností,
- ❖ Specializované na akcie určitých druhů společností, např. technologických společností. (4 str. 422)

3.3. Burzovní indexy

Burzovní indexy koncentrují hodnoty (změny) kurzů účelově vybraných cenných papírů i jiných burzově obchodovatelných investičních instrumentů do jednoho čísla, čímž vypovídají jednak o aktuálním stavu burzovního trhu a o jeho vývojových tendencích. Jedná se o statistické indikátory měřící vývoj celého trhu. Burzovní indexy se staly významnými ukazateli, které používají investoři při posuzování výnosností investic. Často slouží jako srovnávací základna pro posuzování dosaženého výnosu. Jsou předmět burzovního obchodování a nejčastěji používaný druh podkladových aktiv pro finanční derivátové instrumenty.

Za nejvýznamnější burzovní indexy se považují indexy akciové. Akciové indexy nevytvářejí pouze burzy. Jsou publikovány v oficiálním burzovním indexu. Mnohdy jsou za významnější považovány indexy počítané brokerskými společnostmi nebo ratingovými nebo tiskovými agenturami.

3.4. Druhy akciových burzovních indexů

Akciové burzovní indexy bývají výběrové nebo souhrnné. Výběrové indexy obsahují pouze vybrané akcie a jsou po dobu své existence aktualizovány. Aktualizuje se složení indexů podle předem určených kritérií. Souhrnné indexy obsahují veškeré akcie obchodované na příslušném burzovním trhu. Výběrové burzovní indexy zahrnují vybrané akcie obchodované na určité burze nebo některém jejím dílčím segmentu. Musí splňovat tyto podmínky:

- ❖ Mají vymezený počet akcií,
- ❖ Mají stanovená kritéria pro výběr jednotlivých akciových titulů a složení indexu.

Souhrnné burzovní indexy zahrnují veškeré akcie obchodované na příslušné burzy. Bývají značně široké. Souhrnně vypovídají o vývoji burzovního trhu jako celku.

Akciové burzovní indexy bývají kalkulovány v reálném čase, s frekvencí od několika sekund po maximálně jednu minutu. Frekvence výpočtu závisí na konkrétní burze.

Cenově vážené akciové indexy mají váhy jednotlivých akcií určeny hodnotou jejich kurzů. Jsou citlivé především na kurzové výkyvy těch společností, jež mají kurzy vysoké, a to bez ohledu na to o jak významné a velké společnosti se jedná. Jelikož cenově vážené akciové indexy nevyhovují soudobým požadavkům, nejsou již využívány.

Hodnotově vážené akciové indexy jsou konstruovány tak, že každý vybraný akciový titul má určenou váhu, a to nejen podle aktuální výše svého kurzu, ale i podle množství vydaných kusů, nebo podle jiného podobného kritéria, jako je celková tržní hodnota volně obchodovaného počtu akcií. Kritéria se můžou různě kombinovat nebo modifikovat. Velké a likvidní společnosti mají na hodnotu hodnotově vážených indexů větší vliv než společnosti menší a méně likvidní.

Indexy s nezapočítávanými dividendami jsou nejčastěji používanými akciovými burzovními indexy. Po uplynutí rozhodného dne pro výplatu dividendy kteréhokoliv do něj zařazeného akciového titulu poklesne aktuální hodnota celého burzovního indexu.

Indexy se započítávanými dividendami jsou charakteristické tím, že se do jejich hodnoty započítávají nejen velikosti kurzů jednotlivých akciových titulů, ale i vyplácené dividendy. Nevykazují poklesy z důvodu vyplácení dividend a z dlouhodobého pohledu vykazují vyšší růst. (4 str. 431)

3.5. Přerušení obchodování na burze

Přerušení obchodování je mechanismem, kterým je možno zabránit situacím, kdy byla část investorské veřejnosti informována o nějaké nečekaně zveřejněné významné kurzotvorné záležitosti a zbylá část investorů o ní dosud informována nebyla. Ve chvíli,

kdy burza takovouto informaci obdrží, přeruší obchodování s jejími cennými papíry a informaci uveřejní.

Burzovní předpisy přerušení obchodování se časově neupravují. Konkrétní případy řešení těchto situací se u jednotlivých burz a jejich dílčích segmentů se liší podle toho, jaké se používají obchodní systémy.

3.6. Historie burz

Burzy vznikly z pravidelných schůzek obchodníků na určitých místech a v určitý čas. Tyto schůzky se pořádaly již od středověku v některých důležitých italských obchodních městech, jako jsou Benátky, Milano, Florencie. Obchody v tomto období se prováděly pouze se směnkami, které byly bezpečným a nenákladným prostředkem pro převod peněz na různá místa. Místa, kde se tento pravidelný obchod se směnkami prováděl, se nazývala „loggia“. Pozdější název burza vznikl v Bruggách od vážené rodiny obchodníků Van der Burse. Po úpadku Brugg v roce 1440 se burza přesunula do Antverp. V roce 1531 byla v Antverpách postavena burzovní budova. Založení antverpské burzy se považuje za mezník vývoje burz a za první burzu na světě.

V tomto období vznikají burzy ve Francii (Lyon 1546, Toulouse 1549, Rouen 1556, Paříž 1563), v Anglii (Londýn 1556), v Německu (Hamburk 1558, v Augsburgu a Norimberku v první polovině 16. století a v druhé polovině 16. století v Kolíně nad Rýnem).

Druhé období začíná založením amsterdamské burzy v Holandsku roku 1608. Na této burze se obchodovalo s koloniálním zbožím jako pepřem, cínem, kovy atd. Dále se obchodovalo se směnkami.

V 18. – 19. století dochází ke specifikaci a zbožové burzy se postupně oddělují od burz peněžních. V tomto století vznikají burzy v Berlíně v roce 1796, ve Vídni v roce 1771 a v Praze v roce 1871.

Ve 20. století došlo k novým tendencím ve světovém obchodě a tyto tendence se dotkly i burzovního trhu. V praxi světového burzovního trhu se objevila řada netradičních jevů, instrumentů a odborných termínů. Od 70. let 21. století dochází ke komputelizaci burz. Rozvíjí se obchody pomocí elektronických zařízení, které urychlují

operace s cennými papíry. Zcela klasický systém prodeje „z ruky do ruky“ se zachoval na burze cenných papírů v Chicagu, obchoduje se zde bez pomoci počítačů a elektroniky.
(2 str. 72)

4. Vlastní práce

4.1. Burza cenných papírů Praha a. s. (BCPP)

Předchůdce burzy cenných papírů Praha byl založen v roce 1871 pod názvem Pražská komoditní a akciová burza. Druhá světová válka a komunistický režim způsobily padesátiletou přestávku v obchodování a dne 24. 11. roku 1992 byla znovu otevřena Burza cenných papírů Praha, která navázala na činnost Pražské komoditní a akciové burzy. Mezi zakladatele patřilo 12 československých bank a 5 nezávislých obchodníků s cennými papíry.

Burza cenných papírů Praha a její dceřiné společnosti tvoří skupinu PX. Skupina PX spolu s Burzou cenných papírů Vídeň jsou součástí skupiny CEE Exchange Group. BCCP je členem Federace evropských burz a je zařazena do prestižního seznamu burz bezpečných pro investory, který uděluje Komise pro cenné papíry a burzy. (5)

4.1.1. Burzovní orgány

Podle platných stanov burzy vytváří burza orgány, jakými jsou valná hromada, burzovní komora, dozorčí rada, generální ředitel, burzovní výbor a burzovní rozhodčí soud.

Valná hromada akcionářů burzy představuje nejvyšší orgán rozhodující o chodu burzy. Všichni akcionáři burzy mají právo se zúčastnit jednání, podávat na ní návrhy a požadovat vysvětlení. Valná hromada volí burzovní komoru a dozorčí radu, jejím úkolem je schvalovat základní burzovní předpisy, schvalovat a měnit stanovy. Valná hromada schvaluje účetní závěrky. Rozhoduje o zrušení, fúzi nebo rozdělení burzy. Valná hromada se svolává jednou ročně nebo valnou hromadu svolává burzovní komora jako mimořádnou valnou hromadu.

Burzovní komora je statutárním orgánem burzy a plní funkci představenstva. Zasedá nejméně jednou za dva měsíce. Řídí činnost burzy, jedná jejím jménem a má 6 členů volených na pětileté období.

Dalším orgánem burzy je dozorčí rada, která je volena valnou hromadou a dohlíží na činnost burzovní komory a uskutečňování činnosti burzy. Členové dozorčí rady mají

právo nahlížet do věch dokladů a záznamů týkající se činnosti burzy, kontrolují účetní zápisy burzy a kontrolují, zda je činnost burzy uskutečňována v souladu s právními předpisy.

Generální ředitel řídí a organizuje každodenní provoz burzy.

Burzovní výbor je zřizován burzovní komorou pro řešení členských otázek, pro burzovní obchody, pro kotaci a pro zkrácené kotační řízení. Burzovní výbory jsou složeny z členů burzovní komory. Řešením sporů, vzniklých na základě burzovních obchodů, se zabývá Burzovní rozhodčí soud. (6)

4.1.2. Burzovní rozhodčí soud

Burzovní rozhodčí soud je soud, působící při společnosti Burza cenných papírů Praha, a. s., jako nezávislý orgán sloužící pro rozhodování v rámci sporů z obchodů na regulovaném trhu organizovaném burzou, sporů z ostatních obchodů s investičními nástroji, sporů z podnikání na kapitálovém trhu, peněžním trhu, pojišťovacím trhu a na trhu penzijního připojištění. Garanční fond burzy pokrývá rizika a zajišťuje závazky, které vznikají z burzovních obchodů.

4.1.3. Obchodování na BCPP

Obchodování na Burze cenných papírů Praha probíhá prostřednictvím členů burzy, kteří jsou jako jediní oprávněni uzavírat burzovní obchody. Seznam členů burzy je uveden v příloze č. 1. Burza cenných papírů Praha využívá obchodní platformu Xetra, která se rozděluje do tří trhů. Prime market je určený pro obchodování největších a nejprestižnějších emisí akcií českých i zahraničních společností. Na zařazené emise akcií do Prime market jsou kladeny nejpřísnější podmínky a pravidla. Standart market je určený pro obchodování velkých a prestižních emisí akcií. START market je specializovaný trh pro malé a střední firmy. Obchodování probíhá elektronicky. Xetra je elektronický obchodní systém řízený objednávkami a kotacemi. Jeho provozovatelem je Deutsche Börse AG. Xetra má dva režimy obchodování. Režim kontinuálního obchodování a režim samostatné aukce. Objednávky se zpracovávají podle cenové a časové priority. Minimální obchodovatelnou jednotkou je jeden kus cenného papíru. Systém Xetra používají burzy

skupiny CEE Stock Exchange Group. Do roku 2012 se využíval systém SPAD a KOBOS.
(7; 8)

Tabulka 1: Tržní kapitalizace akciového trhu ke dni 11. 2. 2016

Trh	Počet emisí	Tržní kapitalizace [mil. Kč]	Tržní kapitalizace [mil. EUR]	Tržní kapitalizace [mil. USD]
Free	1	8 890,0	328,4	372,6
Prime	15	872 399,1	32 227,5	36 567,8
Standard	8	34 871,8	1 288,2	1 461,7
Celkem	24	916 160,8	33 844,1	38 402,2

Zdroj: vlastní zpracování z Burza cenných papírů Praha, Tržní kapitalizace akcií [Online] 11. 2 2016. [Citace: 12. 2 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Statistika/Trzni-Kapitalizace-Akcii-PL/>>

K nejvyšší tržní kapitalizaci dochází na Prime trhu s 15 emisemi a s kapitalizací 872 399 100 000 Kč. Na trhu Standard je tržní kapitalizace 34 874 800 000 Kč při emisi 8 společností. Trh Free je zastoupen jednou emisí s tržní kapitalizací 8 890 000 000 Kč.

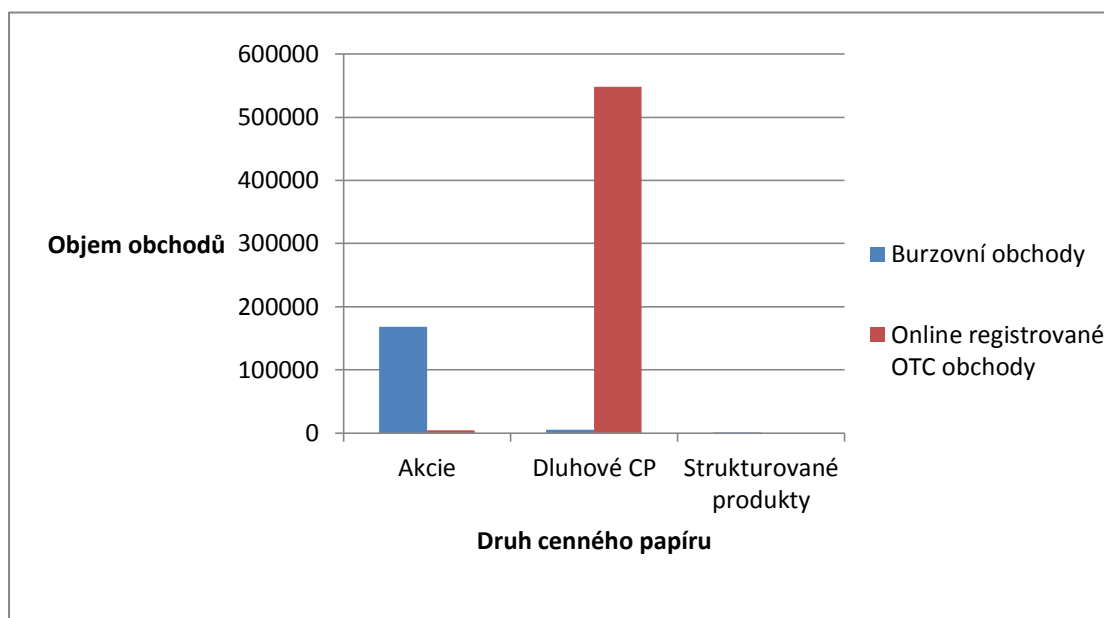
Tabulka 2: Emise akcií vybraných společností za rok 2015

Pořadí	Název	ISIN	Objem [mil. Kč]
1	ČEZ	CZ0005112300	60 692,550
2	KOMERČNÍ BANKA	CZ0008019106	54 348,820
3	ERSTE GROUP BANK	AT0000652011	23 629,773
4	O2 C. R.	CZ0009093209	14 708,248
5	PEGAS NONWOVENS	LU0275164910	4 491,853
6	VIG	AT0000908504	3 686,320
7	CETIN	CZ0009000089	3 135,589

Zdroj: vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha. Tržní kapitalizace. [Online] 11. 2 2016. [Citace: 12. 2 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Statistika/Trzni-Kapitalizace-Akcii-PL/>>

Nejvyšší objem obchodů vykazuje společnost ČEZ s objemem obchodů 60 692 550 000 Kč. Komerční banka je s objemem obchodů 54 348 820 000 Kč na druhém místě a na třetím místě je ERSTE GROUP BANK s objemem obchodů 23 629 773 000 Kč. Objem obchodů na Burze cenných papírů Praha za rok 2015 je uveden v grafu č. 1.

Graf 1: Objem obchodů za rok 2015 na Burze cenných papírů Praha [mil. Kč]

Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha. Objemy obchodů [Online] 2015. [Citace: 11. 2. 2016.]
Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Statistika/Objemy-Obchodu>>

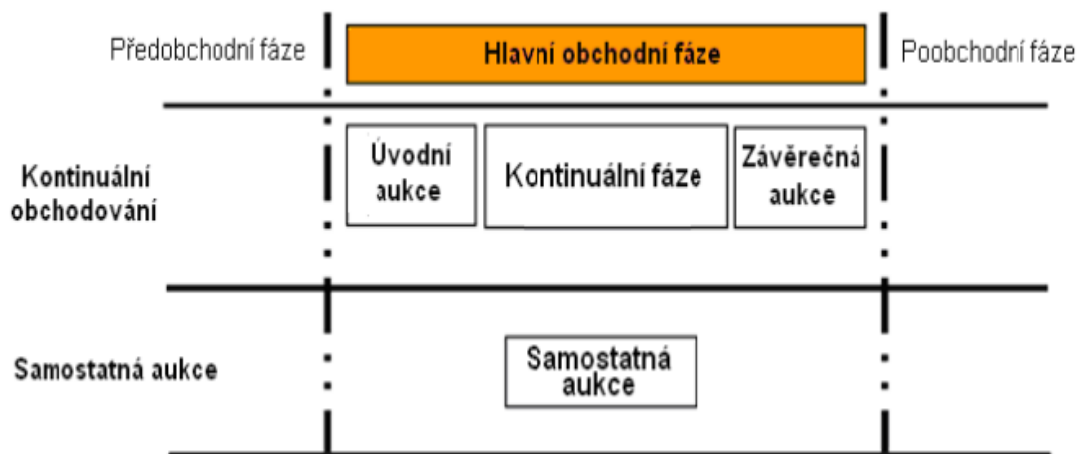
4.1.4. Harmonogram burzovního dne pro akcie

Obchodování s akciemi na Burze cenných papírů Praha probíhá ve dvou obchodních režimech a podle předem stanoveného kalendáře. Kalendář burzovních dní je uveden v příloze číslo 2. Obchodní režimy jsou kontinuální obchodování a samostatná aukce. Schéma obchodních režimů je uvedeno v grafu č. 1.

Kontinuální obchodování začíná předobchodní fází od 08:00 do 08:50 hod. Poté, co proběhne sběr objednávek, začíná aukce úvodní, která se koná od 08:50 do 09:00 hod. Navazující fází je kontinuál, neboli činnost tvůrců trhu, v čase od 09:00 do 16:20 hod. Na kontinuál navazuje aukce závěrečná od 16:20 do 16:30 hod. V průběhu kontinuálu a aukce závěrečné se vypočítává průběžný index PX. Na aukci závěrečnou navazuje poobchodní fáze, ve které probíhá sběr objednávek pro další den. V 17:15 hod. se zveřejňuje kurzovní lístek. Od 17:15 do 20:00 hod. se stahují výsledky burzovního dne.

Samostatná aukce začíná stejně jako u kontinuálního obchodování předobchodní fází v čase od 08:00 do 11:10 hod. s navazující fází Aukční od 11:10 do 16:15 hod. Aukční fáze je zakončena poobchodní fází od 16:20 do 17:00 hod. V 17:15 hod. se zveřejňuje kurzovní lístek a od 17:15 do 20:00 hod. se stahují výsledky burzovního dne.

Obrázek 1: Schéma obchodního modelu BCCP

Zdroj: *Burza cenných papírů Praha. Pravidla samostatné aukce a kontinuálního obchodování* [Online] 11. 12 2014. [Citace: 11. 2. 2016.] Dostupné z: <http://ftp.pse.cz/Info.bas/Cz/Xetra/PSE_Pravidla_samostatna_aukce_kontinualni_obchodovani.pdf>

4.1.5. Indexy využívané na Burze cenných papírů Praha

Na Burze cenných papírů Praha se používají indexy PX, PX – TR, PX – GLOB. Porovnání vývoje indexů je uvedeno v grafu č. 3. Báze indexů se aktualizují první burzovní den následující po třetím pátku v měsících březnu, červnu a prosinci.

Do indexu PX jsou zahrnuty pouze aktivně obchodované „blue chips“ emise akcií. Vývoj indexu PX je uveden v grafu č. 2. O zařazení akcií do indexu PX rozhoduje Komise pro správu burzovních indexů Burzy cenných papírů Praha, a. s. Současné složení indexu PX zahrnuje 13 emisí cenných papírů vybraných společností uvedených v tabulce č. 3. Index PX je cenový index blue chips emisí. Vypočítává se od 09:00 do 16:28 hodin s frekvencí výpočtu v reálném čase. Index se začal používat v roce 1994, kdy převzal historii indexu PX 50.

Index PX – TR je dividendový index blue chip emisí. Maximální váhou je 20% v rozhodném dnu. Používá se od roku 2006.

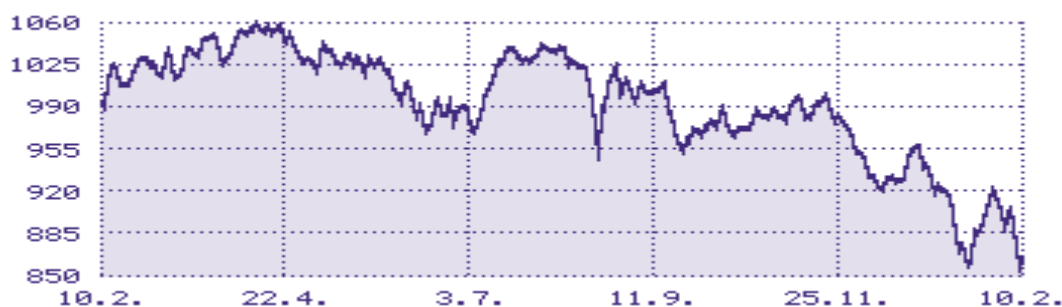
Index PX – GLOB je cenový index se širokouází. Váží se podle tržní kapitalizace s maximální váhou 20% v rozhodném dni. Používá se od roku 1994. Výpočet se provádí po ukončení burzovního dne na základě závěrečných kurzů.

Tabulka 3: Složení indexu PX Burzy cenných papírů Praha platné ke dni 10. 02. 2016

Akcie	Počet CP	Redukční faktor	Free float faktor	Tržní kapitalizace (CZK)
CETV CME	135 802 274	1	0,5	3 775 303 217
ČEZ	537 989 759	0,37	0,4	37 026 771 225
ERSTE GROUP BANK	429 800 000	0,16	0,7	37 026 771 303
FORTUNA	52 000 000	1	0,4	1 664 000 000
KOMERČNÍ BANKA	38 009 852	1	0,4	37 26 766 400
O2 C. R.	310 220 057	1	0,2	15 976 332 833
PEGAS NONWOVENS	9 229 400	1	1	6 460 580 000
PHILIP MORRIS ČR	1 913 698	1	0,3	6 831 897 100
PLG LOBKOWICZ	11 687 501	1	0,3	713 521 875
STOCK	200 000 000	1	0,5	4 550 000 000
UNIPETROL	181 334 764	1	0,2	5 654 017 817
VIG	128 000 000	1	0,3	28 028 160 000
NWR	6 662 094 488	1	0,5	399 725 669

Zdroj: zpracováno dle KURZY-CZ, Složení PX. [Online] 10. 2 2016. [Citace: 11. 2. 2016] Dostupné z: <<http://akcie-cz.kurzy.cz/burza/index-px/slozeni/>>

Graf 2: Roční vývoj indexu PX

Zdroj: zpracováno dle BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA. Graf Index PX [on-line]. Praha. 2016. [cit. 2016-02-11].
Dostupné z: <http://www.pse.cz/Statistika/Burzovni-Indexy/Detail.aspx?bi=1>

Index PX vykazuje meziroční pokles o -14,98 % za období od 10. 2. 2015 do 10. 2. 2016. Pokles indexu je způsoben poklesem kurzů emisí cenných papírů zařazených do báze indexu.

Vzorec pro výpočet indexu PX:

$$PX(t) = Base\ Value \times \frac{\sum_{i=1}^{N(t)} q_i \cdot p_i(t) \times FF_i \times RF_i}{Start\ cap.} \times AF(t)$$

Vzorec pro výpočet indexu PX – GLOB:

$$PX - GLOB_t = Base\ Value \times \left[\frac{\sum_{i=1}^N (P_{it} \times Q_i \times RF_i)}{Start\ cap.} \right] \times AF(t)$$

Vzorec pro výpočet indexu PX – TR:

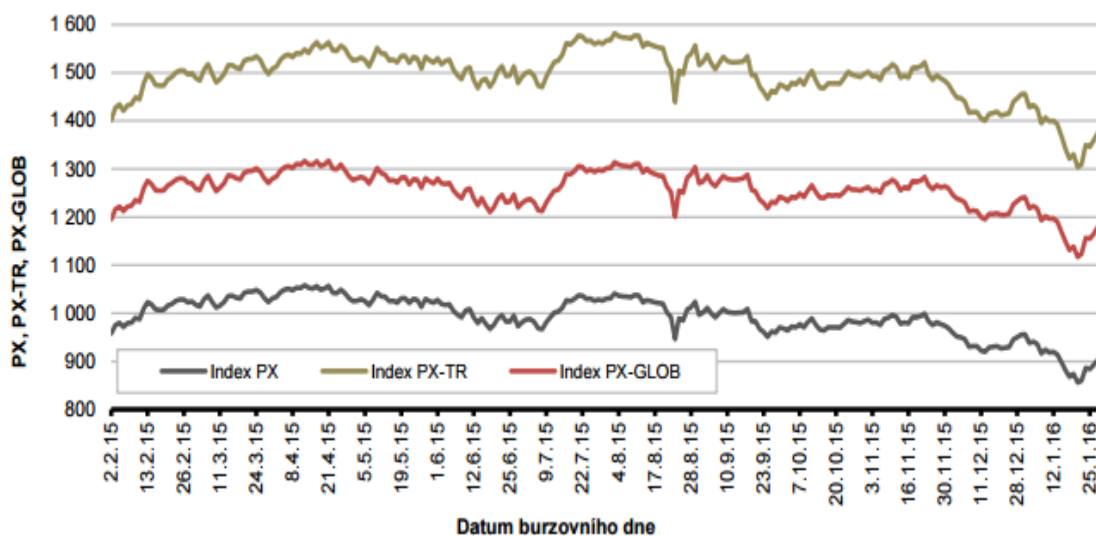
$$PX - TR(t) = Base\ Value \times \frac{MarketCap(t)}{MarketCap(0)} \times AF(t)$$

$$MarketCap(t) = \sum_{i=1}^{N(t)} [P_i \times Q_i \times FF_i \times RF_i]$$

$$MarketCap'(t) = \sum_{i=1}^{N(t)} [(P_i - D_i) \times Q_i \times FF_i \times RF_i]$$

Zdroj: zpracováno dle BURZA CENNÝCH PAPÍRŮ PRAHA, Burzovní Indexy. [on-line]. Praha. 2016. [cit. 2016-02-11].
Dostupné z: <<http://www.pse.cz/dokument.aspx?k=Burzovni-Indexy>>

Graf 3: Porovnání vývoje indexů PX, PX-TR a PX-GLOB (12 měsíců)

Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha. Statistika indexů PX. [Online] 2016. [Citace: 14. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://ftp.pse.cz/Statist.dta/Month/2016/ms1601.pdf>>

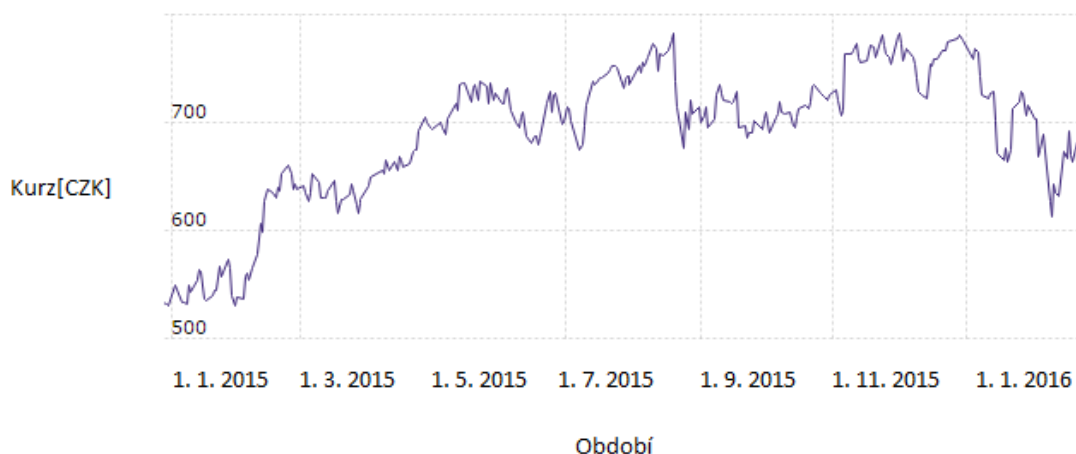
4.1.6. Vývoj vybraných emisí na Burze cenných papírů Praha, a. s.

4.1.6.1. ERSTE GROUP BANK

ERSTE GROUP BANK byla založena v roce 1819 jako první rakouská spořitelna a od roku 1997 je jedním z největších poskytovatelů finančních služeb v Evropské unii. ERSTE GROUP BANK zaměstnává 46 000 pracovníků a poskytuje služby 16 milionům klientů. Služby poskytuje ve 2800 pobočkách v 7 zemích (v České republice, v Rakousku, na Slovensku, v Rumunsku, Maďarsku, Chorvatsku a Srbsku).

Akcie ERSTE GROUP BANK mají formu na majitele a podobu zaknihovaného cenného papíru obchodovaného na Prime trhu. ERSTE GROUP BANK zahájila obchodování v roce 2002 se zahajovacím kurzem 1 909 CZK. Maximální kurz za poslední rok byl 782,50 CZK a minimální kurz byl 612 CZK. Vývoj akcií ERSTE GROUP BANK je uveden v grafu č. 4.

Graf 4: Vývoj emise akcií ERSTE GROUP BANK za období od 1. 1. 2015 do 25. 2. 2016

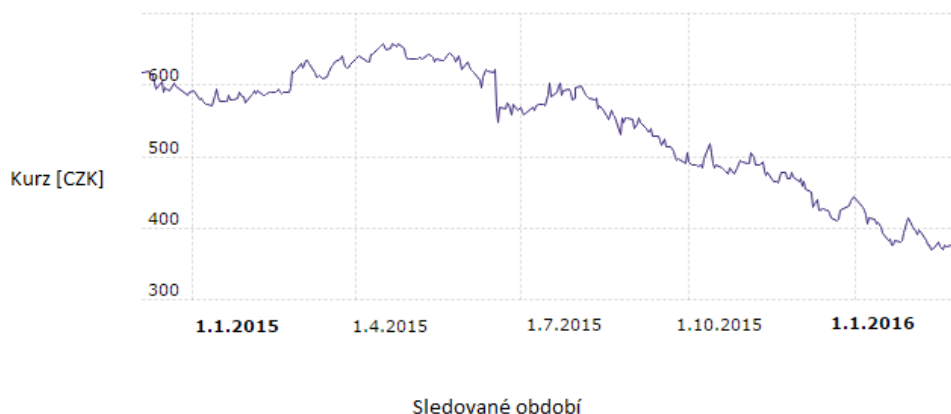
Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha. ERSTE GROUP BANK. [Online] 2016. [Citace: 29. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Cenne-Papiry/Detail.aspx?isin=AT0000652011#KL>>

Kurz akcií ERSTE GROUP BANK se od začátku sledovaného období zvyšoval. 2. 1. 2015 měl kurz hodnotu 549,8 CZK a stoupal až do hodnoty 781,9 CZK za akcii ke dni 19. 8. 2015. Po tomto růstu následoval mírný propad, který se zastavil na hodnotě 676,4 CZK ke dni 24. 8. 2015. Následuje období stagnace do 5. 11. 2015. Po tomto datu akcie rostou na hodnotu 782,5 CZK ke dni 1. 12. 2015. Růst nahrazuje propad kurzu na hodnotu 612,- CZK ke dni 9. 2. 2016.

4.1.6.2. ČEZ, a. s.

Společnost ČEZ, a. s. se zabývá výrobou a prodejem elektrické energie, plynu, tepla a službami, které souvisí s provozem energetických sítí. Mezi další činnosti společnosti ČEZ patří poskytování telekomunikace, informatika, jaderný výzkum, těžba surovin a zpracování vedlejších energetických výrobků. Na burze cenných papírů Praha se obchoduje s akcemi společnosti ČEZ, které mají formu na majitele a jsou zaknihovanými cennými papíry. Jmenovitá hodnota jedné akcie je 100 CZK. Vývoj akcií společnosti ČEZ je uvedena v grafu č. 5.

Graf 5: Vývoj emise akcií společnosti ČEZ za období od 1. 1. 2015 do 25. 2. 2016

Zdroj: Vlastní zpracování dle Burza cenných papírů Praha, ČEZ. [Online] 2016. [Citace: 29. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://Papiry/Detail.aspx?isin=CZ0005112300#KL>>

Nejvyšší hodnoty 657,8 CZK dosahovala emise akcií společnosti ČEZ dne 24. 4. 2015. Od tohoto data kurz emise akcií mírně klesal a nevyšší propad zaznamenal v období od 16. 6. 2015 do 18. 6. 2015, kdy se z hodnoty 622,- CZK za akcii propadl na hodnotu 547,- CZK. Po tomto propadu následoval mírný růst na hodnotu 595,- CZK dne 27. 7. 2015. Od 4. 8. 2015 kurz akcií klesá až na hodnotu 366,- CZK naměřenou dne 25. 2. 2016. Hodnota kurzu z 25. 2. 2016 je nejmenší hodnotou akcií společnosti ČEZ od roku 2004.

Propad akcií společnosti ČEZ je způsoben poklesem cen energetických komodit. Pokles začal propadem ropy, uhlí a plynu. Klíčovou součástí ceny elektřiny je emisní povolenka obchodovaná na evropských trzích, která ztratila 45% hodnoty během šesti týdnů.

4.2. RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.

RM-SYSTÉM je trhem, kde se obchoduje s akciemi nejvýznamnějších českých a zahraničních společností. Obchoduje se zde s akciemi, které se rovněž vyskytují na Burze cenných papírů Praha, a. s., ale i s akciemi světových společností a to prostřednictvím online aplikace. RM-systém je zaměřen především na drobné a střední investory.

Zápis RM-SYSTÉMU do obchodního rejstříku proběhl dne 28. ledna 1993 a dne 19. března 1993 byla udělena licence organizátora mimoburzovního trhu.

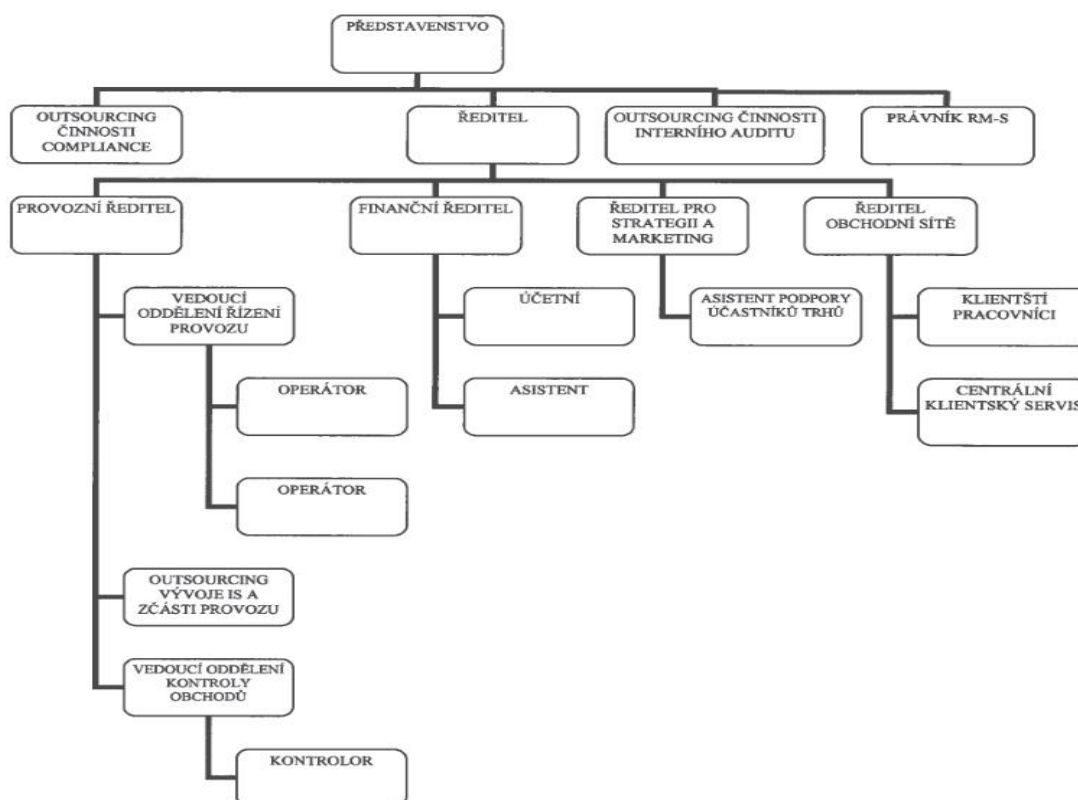
Dne 24. května 1993 dochází k otevření trhu a k on-line obchodování prostřednictvím internetu a internetové aplikace. Dne 1. srpna 2005 dochází k otevření volného trhu. Dne 5. září 2006 se stává RM-systém součástí finanční skupiny FIO. Dne 18. září 2006 bylo zahájeno obchodování pomocí inteligentního pokynu EasyClick, 26. února 2007 obdrží RM-System licenci od České národní banky, opravňující k vedení samostatné evidence cenných papírů. V lednu roku 2009 se spouští nový obchodní systém EasySys a v prosinci roku 2010 je zaveden nový inteligentní pokyn Stepper na úrovni české burzy RM-SYSTÉM.

Dohled nad trhem vykonává Česká národní banka, která má převzaté kompetence dřívější Komise pro cenné papíry.

4.2.1. Organizační struktura

RM-SYSTÉM je akciovou společností. FIO banka, a. s. je 100% vlastníkem společnosti. Funkce výboru pro audit plní dozorčí rada.

Obrázek 2: Organizační struktura RM-SYSTÉM

Zdroj: RM-SYSTÉM. Organizační struktura, [Online] (c) 2008. [Citace: 14. 2. 2016] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/spolecnost/organizačni-struktura.>>

4.2.2. Typy obchodů

Na RM-SYSTÉMU se využívají čtyři typy obchodů:

- ❖ Pokyn Easy Click,
- ❖ Standardní pokyn,
- ❖ Inteligentní pokyny,
- ❖ Přímý obchod.

4.2.2.1. Pokyn EasyClick

Pokyn EasyClick je způsob nákupu nebo prodeje zvolené skupiny akcií nebo certifikátů, se kterými se obchoduje na české burze RM-SYSTÉM. Transakce akcií se zadávají v násobcích počtu akcií tzv. EasyClick lotů. Velikosti lotů jsou nastaveny tak, aby byli dostupné pro menší a střední investice jednotlivých investorů.

Pokyn EasyClick funguje ve třech krocích, kterými jsou:

- ❖ Výběr akcie,
- ❖ Počet akcií,
- ❖ Cena akcií.

První krok zahrnuje výběr akcií nebo certifikátů z nabídky. Dalším krokem je volba počtu akcií tak, aby se rovnala násobku lotu. Třetím krokem je zadání maximální kupní nebo minimální prodejní ceny akcií. Pokyn EasyClick není možné podat bez zadání přístupné ceny.

Takřka veškeré akcie a certifikáty v segmentu EasyClick mají zajištěnou likviditu a je eventuelní je prodat nebo koupit. Likvidita je založena na market makerech. RM-SYSTÉM má garanci likvidity potvrzenou smluvně.

Pokyny EasyClick se párují s ostatními pokyny EasyClick a i se standardními aukčními pokyny. Platnost pokynu lze stanovit na 1, 15 nebo na 90 kalendářních dnů.

4.2.2.2. Standardní pokyn

Standardní aukční pokyn se využívá k nákupu nebo prodeji libovolného počtu akcií. Minimální nakupované a prodávané množství je určené od jedné akcie

a maximální množství není omezené. Tímto způsobem lze obchodovat akcie, dluhopisy a certifikáty. Chování pokynu se ovlivňuje zadáváním doplňujících dispozic.

Standardní aukční pokyny se párují nejen s ostatními standardními pokyny, ale i s pokyny EasyClick. Od roku 2009 pokyny vybírají nejpříznivější nabídku nebo poptávku.

Limitní cena je základní dispozicí standardního pokynu. Zadává se přípustnou kupní nebo prodejní cenou. Bez zadání limitní ceny získává pokyn vlastnost „uspokoj nebo zruš“.

Volitelnou možností pokynu je vlastnost „Vše nebo nic“. Touto vlastností se mění chování pokynu tak, aby se realizoval celý najednou. Platnosti pokynů jsou 1, 15, nebo 90 dní.

4.2.2.3. Inteligentní pokyny

Mezi inteligentní pokyny se řadí pokyn typu Stoploss a Stepper. Někteří licencovaní obchodníci mají své vlastní inteligentní pokyny např. Trailingstop nebo trailinglimit.

Díky inteligentnímu pokynu Stoploss získávají klienti možnost rychlejší reakce na cenový vývoj akcií. U aukčního pokynu se nastavuje nejen limitní cena ale i stop cena. Výhodou Stoploss je rychlá reakce na prudkou změnu trendu, snižuje riziko uzavření investice při dosažení přípustné ztráty. Do splnění podmínky Stop ceny je pokyn utajen před ostatními investory.

Hlavní funkci pokynu Stepper je nakoupit nebo prodat cenné papíry za nejvýhodnější cenu na trhu. Schopnost pokynu Stepper je umístit na trh objednávku, která je jen o minimum lepší, než druhá nejlepší objednávka a tím dosáhnout nejlepší ceny na trhu.

4.2.2.4. Přímý obchod

Přímý obchod je neanonymní obchod, který probíhá na základě dohody dvou investorů. Burza RM-SYSTÉM zajišťuje uzavření obchodu a jeho vypořádání. Pro vypořádání je zde peněžní vypořádání přímého obchodu nebo odložené vypořádání přímého obchodu.

Při peněžním vypořádání je možná provést vypořádání přímo na burze RM-SYSTÉM, kdy dochází k převodu peněz oproti cenným papírům. Lze také provést vypořádání mimo burzu RM-SYSTÉM. V tomto případě dochází k převodu cenných papírů a jejich zaplacení probíhá na základě dohody investorů mimo burzovní trh.

V odloženém vypořádání přímého obchodu dochází k okamžitému vypořádání po přiřazení kupního a prodejního pokynu k přímému obchodu. Doba mezi zadáním nesmí být delší než 7 kalendářních dní.

4.2.3. Index RM

Index RM je index používaný na burzovním trhu RM-SYSTÉM. Složení indexu je uvedeno v tabulce č. 4.

Tabulka 4: Složení indexu RM

Název Cenného papíru	BIC	ISIN	Počet (ks)	Váha (%)
ČEZ	BAACEZ	CZ0005112300	215 195 904	26,42
ERSTE GROUP BANK AG	BAAERBAG	AT0000652011	317 012 763	22,06
O2 C. R.	BAATELEC	CZ0009093209	322 089 890	21,26
KOMERČNÍ BANKA	BAAKOMB	CZ0008019106	30 407 882	12,41
DEUTSCHE TELEKOM AG	BAADETEL	DE0005557508	218 066 000	8,99
UNIPETROL	BAAUNIPE	CZ0009091500	181 334 764	3,7
CETV	BAACETV	BMG200452024	36 024 273	1,9
PHILIP MORRIS ČR	BAATABAK	CS0008418869	1 913 698	1,71
ORCO	BAAORCO	LU0122624777	65 663 196	1,54

Zdroj: Vlastní zpracování dle RM-SYSTÉM. Složení indexu RM. [Online] (c) 2008. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/slozeni-indexu-RM>>

Index RM zahrnuje 9 nejlikvidnějších emisí akcií na burzovním trhu RM-SYSTÉM. Největší váhu na výpočtu má společnost ČEZ, zastoupena 215 195 904 kusů akcií s váhou 26,42 %. S druhou nejvyšší váhou 22,06% je ERSTE GROUP BANK AG s 317 012 763 kusy akcií.

4.2.4. Vývoj vybraných emisí na burze RM-SYSTÉM

4.2.4.1. Volkswagen

Koncern Volkswagen patří k největším světovým výrobcům automobilů se silným prodejem na veškerých automobilových trzích. Do koncernu Volkswagen patří značky Volkswagen, Audi, Seat, Škoda, Lamborghini, Bugatti, Scania, Bentley a Porsche. Koncern zaměstnává 592 600 zaměstnanců. Vývoj akcií společnosti Volkswagen je uveden v grafu č. 6.

Graf 6: Vývoj akcií společnosti Volkswagen

Zdroj: Vlastní zpracování dle RM-SYSTÉM, Volkswagen. [Online] (c) 2008. [Citace: 2. 3. 2016.] Dostupné z: <http://www.rmsystem.cz/akcie-69717-volkswagen>

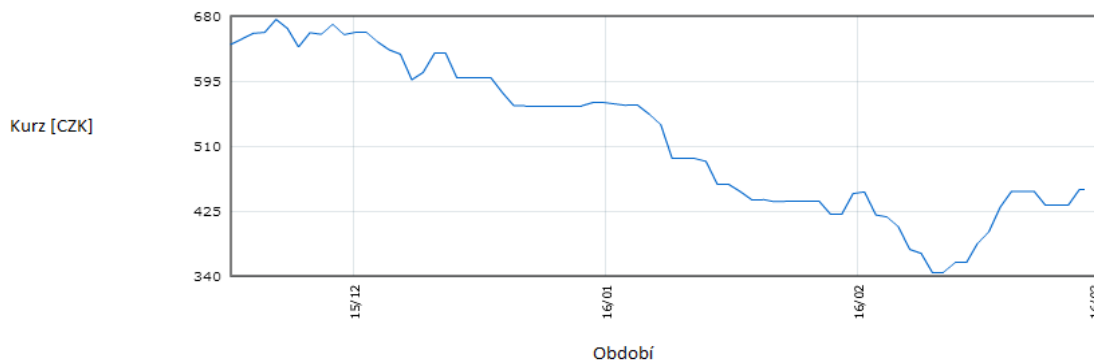
Na začátku sledovaného období byl kurz akcií společnosti Volkswagen 4 900,- CZK ke dni 1. 1. 2015. Následoval růst akcií, který se zastavil na hodnotě 6 728,5 CZK ke dni 17. 3. 2015. V období od 17. 3. 2015 do 2. 10. 2015 kurz klesal v důsledku podvodného jednání společnosti s emisemi CO₂ a zastavil se na kurzu 2 880 CZK. Od tohoto propadu následoval mírný růst na hodnotu kurzu 3 900,- CZK ke dni 29. 12. 2015.

4.2.4.2. Twitter

Twitter je sociální síť, jejímž posláním je umožnit každému okamžitě a bez bariér sdílet myšlenky a informace. Twitter zaměstnává 3 900 zaměstnanců po celém světě, kteří se starají o 320 milionů aktivních uživatelů s více než 1 miliardou návštěv webů s vloženými tweety měsíčně.

S akciemi Twitteru se na RM-SYSTÉMU začalo obchodovat dne 16. 11. 2015. Objemy obchodů akcí jsou nízké. Nejvyšší objem obchodů byl dne 26. 1. 2016 s hodnotou 600 kusů akcí. Vývoj akcí společnosti Twitter je uveden v grafu č. 7.

Graf 7: Vývoj akcí společnosti Twitter

Zdroj: Vlastní zpracování dle RM-SYSTÉM, Twitter. [Online] (c) 2008. [Citace: 2. 3. 2016.]
Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/akcie-95487-Twitter>>

Kurz akcí Twitteru má od začátku jeho obchodování na burze RM-SYSTÉM klesající charakter. Z hodnoty 630,- CZK ke dni 7. 12. 2015 poklesl kurz na hodnotu 345,- CZK ke dni 10. 2. 2016. Následoval růst kurzu na hodnotu 453,- CZK ke dni 29. 2. 2016.

5. Diskuse

Burzovníctví v České republice bylo obnoveno po svržení komunistického režimu a navázalo na tradice svých předchůdců. S nástupem moderních technologií se stalo burzovní obchodování rychlejší a přehlednější. Burzy v České republice jsou akciovými společnostmi, které jsou postaveny na rozdílných obchodních systémech a strategiích.

České burzy se od sebe liší v mnoha ohledech. Na Burze cenných papírů Praha, a. s. mohou obchodovat investoři pouze prostřednictvím licencovaných obchodníků, zatímco na RM-SYSTÉM mohou investoři obchodovat přímo prostřednictvím online aplikace. Obchodování na RM-SYSTÉM je tedy z pohledu investora levnější, protože nemusí platit provizi brokerské nebo makléřské společnosti. Burza cenných papírů Praha, a. s. obchoduje s významnějšími emisemi cenných papírů a dosahuje mnohonásobně větších objemů obchodů než RM-SYSTÉM a právě proto je RM-SYSTÉM zaměřen na malé a střední investory. Kurzy jednotlivých cenných papírů burz se mohou lišit i s ohledem na to, že burzy obchodují stejné emise cenných papírů. Burza cenných papírů Praha provádí výpočty indexu PX, který obsahuje 13 emisí cenných papírů a RM-SYSTÉM provádí výpočty indexu RM.

Sledované emise akcií na Burze cenných papírů Praha, a. s. obsahují akcie ERSTE GROUP BANK a společnosti ČEZ. Tyto akciové emise dosahují největších tržních kapitalizací a největších objemů obchodů. Sledované emise akcií na RM-SYSTÉM zahrnují akcie společností Volkswagen a Twitter.

Vývoj kurzů akcií na burzovním trhu je z velké míry ovlivněn segmentem trhu, ve kterém akciové společnosti provozují svou činnost. Vývoj kurzů je také závislý na makroekonomických a mikroekonomických ukazatelích.

Investoři burzovních trhů řeší otázku nákupu a prodeje cenných papírů tak, aby nejvíce utržili. Rozmýšlejí se, zda je v určitém časovém okamžiku výhodné cenné papíry nakoupit, ponechat nebo prodat.

6. Závěr

Cílem této práce bylo zpracování teoretických východisek burzovního trhu a jejich následná aplikace na konkrétní burzy, kterými byly Burza cenných papírů Praha, a. s. a RM-SYSTÉM, česká burza cenných papírů a.s.

Dále bylo cílem sledování vývoje emisí akcií vybraných společností na Burze cenných papírů Praha a RM-SYSTÉM. Společností, u které byla provedena analýza kurzu akcií, je ERSTE GROUP BANK obchodovaná na Burze cenných papírů Praha. Kurz ke dni 9. 2. 2016 byl 612,- CZK. Tento kurz v porovnání s hodnou kurzu ze dne 2. 1. 2015 je o 11,3% větší, proto nejsou akcie této společnosti vhodné k investování.

Druhou společností, u které byla provedena analýza kurzu akcií, je společnost ČEZ obchodovaná na Burze cenných papírů Praha. Z důvodu poklesu hodnoty kurzu o 44,36% z kurzu 657,8 CZK na kurz 366,- CZK ve sledovaném období je tato emise vhodnou příležitostí k investici. Důvodem poklesu kurzu akcií společnosti ČEZ byl pokles cen energetických komodit plynu, uhlí, ropy a také propadem hodnoty emisní povolenky.

Na RM-SYSTÉM byly analyzovány společnosti Volkswagen a Twitter. Společnost Volkswagen měla nejvyšší kurz akcií za sledované období dne 17. 3. 2015 v hodnotě 6 728,5 CZK, který se následně v období od dne 17. 3. 2015 do dne 2. 10. 2015 propadl o 57,2 % na částku 2 880,- CZK. Vzhledem k tomu, že je společnost Volkswagen celosvětovým výrobcem a prodejcem automobilů, lze očekávat zvýšení hodnoty kurzu akcií společnosti. Při příznivém vývoji je vhodné do akcií společnosti Volkswagen investovat.

Společnost Twitter vstoupila na burzovní trh RM-SYSTÉM dne 16. 11. 2015 a dosahuje pouze malých objemů obchodů. Vývoj akciového kurzu společnosti má klesající charakter a od dne 7. 12. 2015 se kurz z hodnoty 630,- CZK propadl o 45,2% na hodnotu 345,- CZK ke dni 10. 2. 2016. V období od dne 10. 2. 2016 do dne 29. 2. 2016 vykazuje kurz akcií růst o 31,3 % na hodnotu 453,- CZK. Pokud bude kurz akcií společnosti Twitter dále stoupat, je vhodné do akcií investovat.

7. Seznam použité literatury

1. **HAVEL, Bohumil a SMOLÍKOVÁ, Kateřina.** *Zákon o obchodních korporacích.* Ostrava : Sagit, 2014. ISBN 978-80-7208-921-5.
2. **BENEŠ, Václav a MUSÍLEK, Petr.** *Burzy a burzovní obchody.* Vyd. 1. Praha : Informatorium, 1991. str. 229. ISBN 80-85427-00-1.
3. **ČESKO,** Nakladatelství Sagit, a. s. *Cenné papíry: Kapitálový trh.* ÚZ. Ostrava : Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-934-5.
4. **REJNUŠ, Oldřich.** *Finanční trhy.* 3., rozš. vyd. Ostrava : Key Publishing s. r. o., 2011. ISBN 978-80-74-18-128-3.
5. **Burza cenných papírů Praha.** [Online] 11. 2 2016. [Citace: 11. 2 2016.] <[http://www.pse.cz/.](http://www.pse.cz/)>
6. **LEBL.** *Miras.cz.Trhy BCPP* [Online] © 2000 - 2015. [Citace: 11. 2 2016.] Dostupné z: <[http://www.miras.cz/akcie/burza-praha-trhy.php.](http://www.miras.cz/akcie/burza-praha-trhy.php)>
7. **LEBL.** *Miras.cz. Obchodování na BCPP* [Online] © 2000 - 2015. [Citace: 11. 2 2016.] Dostupné z: <[http://www.miras.cz/akcie/burza-praha-obchodovani.php.](http://www.miras.cz/akcie/burza-praha-obchodovani.php)>
8. **Burza cenných papírů Praha.** *Pravidla samostatné aukce a kontinuálního obchodování.* [Online] 11. 12 2014. [Citace: 11. 2. 2016.] Dostupné z: <[http://ftp.pse.cz/Info.bas/Cz/Xetra/PSE_Pravidla_samostatna_aukce_kontinualni_obchodovani.pdf.](http://ftp.pse.cz/Info.bas/Cz/Xetra/PSE_Pravidla_samostatna_aukce_kontinualni_obchodovani.pdf)>
9. **BENEŠ, Václav a MUSÍLEK, Petr.** *Cenné papíry a burzy.* Vyd. 1. Praha : Aleko, 1991. ISBN 80-85341-01-8.
10. **GOBRY, Pascal.** *Burzovní indexy a trhy burzovních indexů.* Vyd. 1. Praha : Editio Q, 1996. ISBN 80-901495-9-6.
11. **KURZY-CZ,** *Složení indexu PX* [Online] 10. 2 2016. [Citace: 11. 2 2016.] Dostupné z: <[http://akcie-cz.kurzy.cz/burza/index-px/slozeni/.](http://akcie-cz.kurzy.cz/burza/index-px/slozeni/)>

12. **Burza cenných papírů Praha.** *Kalendář burzovních dní.* [Online] 2015. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/dokument.aspx?k=Kalendar-BD-2015>>
13. **Burza cenných papírů Praha.** *Pravidla pro výpočet indexu PX.* [Online] 1. 2016. [Citace: 11. 2. 2016.] Dostupné z: <http://ftp.pse.cz/Info.bas/Cz/PX_pravidla_pro_vypocet.pdf>
14. **RM-SYSTÉM,** *Složení indexu RM.* [Online] (c) 2008. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/slozeni-indexu-RM>>
15. **Burza cenných papírů Praha.** *Tržní kapitalizace.* [Online] 11. 2. 2016. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Statistika/Trzni-Kapitalizace-Akcii-PL/>>
16. **Burza cenných papírů Praha.** *Burzovní indexy.* [Online] 10. 2. 2016. [Citace: 11. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Statistika/Burzovni-Indexy/Detail.aspx?bi=1>>
17. **Burza cenných papírů Praha.** *Výroční zpráva* [Online] 1. 2016. [Citace: 14. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://ftp.pse.cz/Statist.dta/Month/2016/ms1601.pdf>>
18. **RM-SYSTÉM.** *Přímý obchod.* [Online] (c) 2008. [Citace: 14. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/primy-obchod>>
19. **RM-SYSTÉM.** *Inteligentní pokyny* [Online] (c) 2008. [Citace: 14. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/burza-sluzby/typy-obchodu/inteligentni-pokyny>>
20. **RM-SYSTÉM.** *Organizační struktura.* [Online] (c) 2008. [Citace: 14. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.rmsystem.cz/spolecnost/organizacni-struktura>>
21. **Volkswagen Slovakia.** *Historie koncernu* [Online] 2013. [Citace: 1. 3. 2016.] Dostupné z: <http://sk.volkswagen.sk/sk/Podnik/koncern_volkswagen/historia_koncernu.html>
22. **Twitter.** *Údaje o společnosti* [Online] 2016. [Citace: 1. 3. 2016.] Dostupné z: <<https://about.twitter.com/cs/company>>

8. Přílohy

Příloha 1: Seznam členů burzy

Seznam členů burzy	
Společnost	Adresa
BH securities a.s.	Na Příkopě 583/15, 11000, Praha 1 IČ: 60192941
Cyrrus, a. s.	Veveří 111 (Platinum), 61600, Brno IČ: 63907020
Česká spořitelna, a. s.	Olbrachtova 1929/62,14000, Praha 4 IČ: 45244782
Československá obchodní banka, a. s.	Radlická 333/150, 15057, Praha 5 IČ: 00001350
DB securities S. A.	al. Armii Ludowej 26, 00-609, Warsaw, Poland
EQUILOR ZRt	2/C Montevideo utca,H-1037, Budapest, Hungary
Fio banka, a. s.	V Celnici 1028/10, 11721, Praha 1 IČ: 61858374
IPOPEMA Securities S.A.	ul. Prózna 9, 00-107, Warszawa, Poland IČ: 80165411
J & T BANKA, a. s.	Pobřežní 297/14 18000 Praha 8
Komerční banka, a. s.	Na Příkopě 33, čp.969, 11407, Praha 1 IČ: 45317054
Patria Finance, a. s.	Jungmannova 24, 11000, Praha 1 IČ: 26455064
PPF banka a.s.	Evropská 2690/17, 16041, Praha 6 IČ: 47116129
Raiffeisen centrobank AG	Tegetthoffstrasse 1, 1015 Vienna, Austria
Raiffeisenbank a. s.	Hvězdova 1716/2b, 14078, Praha 4 IČ: 49240901
Société Générale S. A.	29 Boulevard Haussmann,75009, Paris, France
UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s.	BB Centrum, budova FILADELFIE Želetavská 1525/1, 14092, Praha 4
Wood & Company Financial Services, a. s.	Náměstí Republiky 1079/1a, 11000, Praha 1
ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA	Na Příkopě 28, 11003, Praha 1 IČ: 48136450
Ministerstvo financí ČR	Letenská 15, 11810, Praha 1

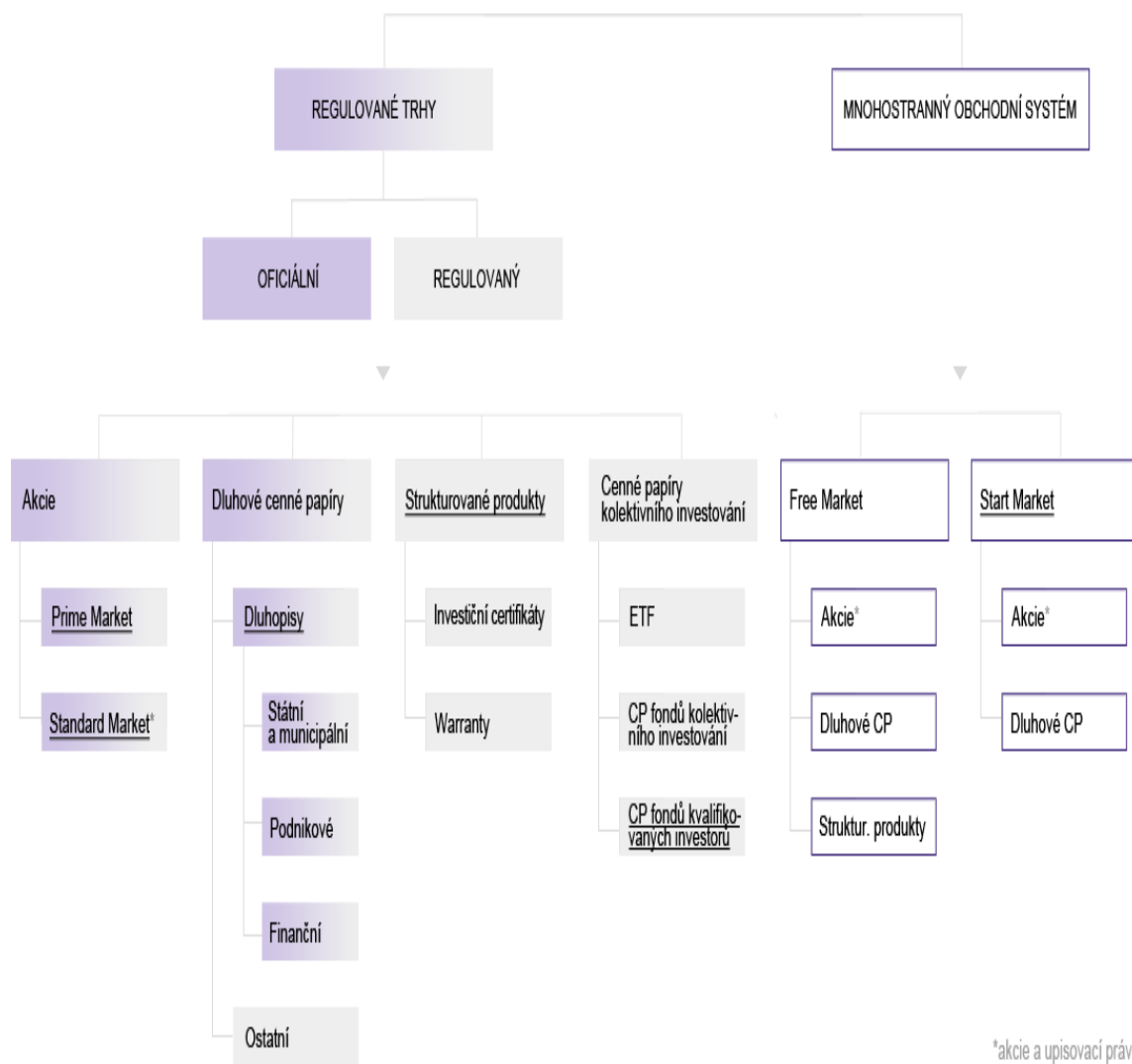
Zdroj: Burza cenných papírů Praha. Členové burzy. [Online] 2015. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/Clenove-Burzy/>>

Příloha 2: Kalendář burzovních dní za rok 2015

2015	po	út	st	čt	pá	so	ne	po	út	st	čt	pá	so	ne	po	út	st	čt	pá	so	ne	Celkem	
Leden				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	21	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31										
Únor							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	20	
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28										
Březen							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	22	
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31							
Duben			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30												
Květen					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	19	
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
Červen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
	22	23	24	25	26	27	28	29	30														
Červenec			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	22	
	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31											
Srpen						1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	21	
	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31								
Září		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30													
Říjen				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	21	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31										
Listopad							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	20	
	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30								
Prosinec		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	20	
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31												
	Celkem																				249		

Zdroj: Burza cenných papírů Praha. Kalendář burzovních dní. [Online] 2015. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/dokument.aspx?k=Kalendar-BD-2015.>>

Příloha 3: Struktura burzovních obchodů

Zdroj: Burza cenných papírů Praha. Schéma trhu. [Online] 2015. [Citace: 12. 2. 2016.] Dostupné z: <<http://www.pse.cz/dokument.aspx?k=Schema-Trhu>>